

ОСОБИСТІСНО-ЗОРІЄНТОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Сібіль О.І., к. пед. н., доцент

Запорізький національний університет

У статті розглянуті основні підходи до реалізації особистісно-зорієнтованого навчання у вищій школі. Автором визначаються умови педагогічного керівництва процесом особистісного і професійного становлення студентів, детермінанти перетворення саморозвитку студента в процес активної, усвідомленої зміни особистісного статусу відповідно до його можливостей і потреб.

Ключові слова: гуманістична парадигма, особистісно-зорієнтована освіта, соціальна адаптивність, професійна компетентність, суб'єктність.

Сибиль Е.И. ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ / Запорожский национальный университет, Украина.

В статье рассмотрены основные принципы реализации гуманитарной парадигмы образования в высшей школе. Автором выделены условия, обеспечивающие педагогическое руководство процессом личностного и профессионального становления студентов; а также детерминанты превращения саморазвития студента в процесс активного и осознанного изменения личностного статуса в соответствии с его возможностями и потребностями.

Ключевые слова: гуманитарная парадигма, личностно-ориентированное образование, социальная адаптивность, профессиональная компетентность, субъектность.

Sibil H. THE HUMANITARIAN PARADIGM IN HIGHER SCHOOL / Zaporizhzhya national university, Ukraine.

In the article the defining of the main principles of realization of humanitarian paradigm in higher school is grounded. The author analyses the conditions, which may process of personal and professional advancement when self-development of a student proves to become active and though out situation of changes in his personality status on the basis of existing possibilities and needs, humanitarian paradigm.

Keywords: humanistic paradigm, personality-oriented education, social adaptivity, professional competence, subject.

Відповідно до прийнятої в усьому світі концепції «людського ресурсу» освіта розглядається як основа економічного і соціального добробуту, головний імператив розвитку суспільства. На думку американського соціолога Д. Белла, провідною нацією буде та, яка створить ефективну систему освіти, щоб максимально розвинути потенціал своїх молодих співвітчизників [1].

Включення людського фактора в число настанов пізнання – це нова методологічна константа. «Людність, – зауважує М.Бердяєв, – є розкриття повноти людської природи, тобто розкриття творчої природи людини. Ця творча природа людини повинна знайти себе й у людському ставленні людини до людини» [2]. Йдеться, перш за все, про відродження гуманістичних ідей у суспільстві як альтернативи ідеології тоталітаризму і авторитаризму, про становлення нової гуманістичної освітньої парадигми як найбільш загальні принципи розуміння й інтерпретації об'єкта дослідження, прийняті у певному науковому співтоваристві [3].

Ідея гуманізації освіти стала інтенсивно розвиватися в теперішній час як реакція на авторитарну педагогіку, стиль мислення, на знеособленість, бездуховність і формалізацію навчання. Становлення нової парадигми у філософії і теорії освіти відображає сучасні наукові уявлення про потреби сучасної особистості і суспільства, особливостях їхньої взаємодії; про цілі і завдання освіти в її особистісному і соціальному аспектах.

Стаття має на меті на основі аналізу поглядів науковців щодо нової освітньої парадигми визначити умови перетворення процесу професійного становлення студентів в процес саморозвитку, активної та усвідомленої зміни особистісного статусу відповідно до його можливостей і потреб через реалізацію особистісно-зорієнтованих технологій навчання.

З моменту проголошення незалежності України, по глибині й обсягу змін на різних рівнях системи освіти лідером у всіх аспектах можна вважати вищу школу: були введені чотири рівні акредитації; здійснений перехід до багаторівневої вищої освіти, кредитно-модульної системи навчання згідно моделей розвинених країн, але з урахуванням нашого досвіду і можливостей; продовжується процес зміни номенклатури спеціальностей та ін.

Разом з тим, А.Богомолів вважає, що не вирішена основна проблема – перехід від «підтримуючого» варіанта вищої освіти до «інноваційного», суть якого полягає в повороті до людини, звертання до його духовності, розвиток творчих здібностей студентів тобто особистісної орієнтації в освіті. На думку автора в Україні і в усьому світі конкурують дві освітні парадигми – науково-технократична й гуманістична. Перша проектує соціально-інженерну ідеологію в сферу дидактики, розглядаючи навчання

як тотально-конструктивний процес з передбачуваними і жорстко фіксованими результатами. Друга здійснює в сфері освіти самостійне накопичення нового досвіду з неочевидними кінцевими результатами, саморозвиток усіх видів здібностей [4].

Аналізуючи сучасну педагогічну практику, В.Загвязинський вважає, що вона ґрунтується на чотирьох ведучих підходах: соціально орієнтованому, заснованому на пріоритеті соціальних вимог до людини; змістовно орієнтованому, що припускає визнання вирішальної ролі за змістом освіти; процесуально орієнтованому, при якому в головним є сам процес педагогічної діяльності і, нарешті, особистісно-зорієнтованому. Останній, на думку автора, виступає як «пріоритетний», що передбачає «гармонічне сполучення всіх підходів», тому що особистісну орієнтацію «неможливо реалізувати без культурологічного змісту і без ефективних технологій»[5].

Сутність освітнього процесу, згідно з особистісно-орієнтованим підходом, у розумінні С.Подмазіна [6] полягає в створенні умов для освіти особистості, у розкритті її максимальному розвитку всіх сутнісних сил особистості, її здатностей і інтересів, створення умов для самореалізації особистості в умовах певного соціуму й певної культури.

Особистісний підхід у системі вищої освіти розглядається С.Савченко як специфічна сфера управлінської педагогічної діяльності, що створює оптимальні умови для розвитку особистості кожного студента і заснована на нових суспільних пріоритетах – самовихованні і саморозвитку, що забезпечують процес соціалізації. Винятково важливим є теза про те, що особистість повинна сприйматися як вища соціальна цінність, а педагогічний процес – як такий що зберігає цю цінність [7].

Зміст індивідуально-орієнтованого утвору, на думку дослідників включає:

- 1) дидактично перероблений соціально-культурний і особистісний досвід учня, здобувається на основі суб'єкт-суб'єктного спілкування й обумовлених їм ситуацій переживання, що проявляється у формі розуміння смислу, саморозвитку (В.Серіков) [8];
- 2) аксіологічний, когнітивний, діяльнісно-творчий і особистісний компоненти, спрямовані на задоволення екзистенціальних потреб людини (вільного вибору себе, свого світогляду, самостійності й особистої відповідальності, саморозвитку й самореалізації), а також усе, що потрібно людині для будівництва й розвитку власної особистості (О.Бондаревська) [9];
- 3) світоглядну й праксеологічну складові, де перша покликана забезпечити формування цілісного світогляду особистості, а друга – необхідний рівень компетентності особистості для життєвого самовизначення й життєтворчості (С.Подмазін) [6].

Стосовно до системи вищої освіти можна зробити висновок що, особистісно-орієнтований підхід це не формування особистості студента із заздалегідь програмованими якістьми, а створення умов для повноцінного прояву й гармонічного розвитку всіх особистісних функцій студентів. Найважливішою його особливістю є те, що розвиток особистісних функцій відбувається на тлі професійного становлення студента, оволодіння ним професійними знаннями і вміннями.

Згідно з нашими уявленнями освіта – це єдність взаємозалежних, взаємообумовлених процесів навчання й учіння, виховання й самовиховання, соціалізації – процесів, які «утворюють», розбудовують особистість. Результатом процесу освіти, на думку В.Даля, виступає освічена людина, «що одержала загальні знання, науково розвинена, вихована, що личить у суспільстві, що знає світські звичаї» [10].

Виховання – основа духовності особистості, а гуманістична орієнтація освіти розглядається нами як педагогічно керований процес культурної ідентифікації, соціальної адаптації й творчої самореалізації особистості, у ході якої відбувається входження особистості в культуру, у життя соціуму, розвиток усіх його творчих здібностей і можливостей.

Вищий навчальний заклад як складна соціально-педагогічна система покликана забезпечити досягнення освітніх результатів, які відповідали б з одного боку, сучасним соціальним вимогам, з іншого боку – цілям розвитку особистості студентів. Вимоги державного стандарту, орієнтовані на формування професійно-компетентної, соціально-адаптивної, здоровішої (фізично, психічно й духовно), творчої особистості, переломлюються через індивідуальні можливості й потреби особистісного розвитку студентів.

Компетентність, у нашій розумінні, це готовність і здатність особистості приймати обґрунтовані рішення і нести відповідальність за їх реалізацію в різних сферах життєдіяльності. Поняття компетентності включає: наявність наукового світогляду, знань і особистісної позиції в різних сферах людського життя, уміння ставити перед собою цілі, діяти у відповідності до них, використовуючи способи інтелектуальної й практичної діяльності.

Особистісний підхід ґрунтується на тому, що кожна особистість універсальна, і головним завданням стає формування індивідуальності, створення умов для розвитку творчого потенціалу. Індивідуальність інтегрує всі соціально важливі властивості особистості, надає їй цілісність, і її становлення припускає творчий пошук варіантів розвитку й виховання, адекватних її можливостям і особливостям.

У Запорізькому національному університеті досліджуються можливості й умови реалізації особистісної орієнтації в процесі професійної підготовки соціальних педагогів і психологів.

На наш погляд, освіта майбутніх фахівців повинна забезпечити такий рівень соціальної зрілості й професійної компетентності, який буде достатнім для забезпечення автономності й самостійності випускників ВИШу в різних сферах життєдіяльності, їх подальше самовдосконалення відповідно до мінливих соціальних умов. Власна активність особистості, включеної як суб'єкт в освітній процес ВИШу, є основною умовою досягнення поставлених цілей. Реалізація цього завдання можливе в умовах особистісно-зорієнтованих технологій навчання.

Поняття «технологія» в найбільш загальному розумінні це науково й практично обґрунтована система діяльності людини з метою перетворення навколишнього середовища, виробництва матеріальних або духовних цінностей. Технологічний підхід в освіті – явище відносно нове, яке поступово входило в педагогічну теорію і практику, тому можна спостерігати різні позиції науковців щодо поняття «педагогічної технології»: 1) засіб – виробництво й застосування методичного інструментарію, апаратури, навчального обладнання й ТЗН для педагогічного процесу (В. Бухвалов, В. Паламарчук, Б. Ліхачов, С. Смирнов, Н. Крилова, Р. де Киффер, М. Мейєр); 2) процес комунікації, заснований на певному алгоритмі, системі взаємодії учасників педагогічного процесу; 3) мистецтво викладання, виховання (В. Беспалько, І. Зязюн, М. Чошанов, В. Сластьонін, В. Ченцов, А. Кушнір, Б. Скіннер, та ін.); 4) галузь знань, що опирається на дані соціальних, управлінських і природничих наук (П. Підкасистий, І. Гузєєв, М. Ераут, Р. Кауфман, С. Ведемейєр); 5) багатоаспектний, багатомірний процес (М. Кларін, В. Давидов, Г. Селєвко, Д. Фін, К. Сілбер, П. Мітчел, Р. Томас) [11].

За нашими уявленнями «педагогічна технологія» – певний алгоритм дій педагога, сукупність методів, форм, прийомів, які відповідають поставленій меті і гарантують певний позитивний результат освітньої діяльності, або іншими словами – шлях від мети до результату навчальної діяльності. Вибір педагогом технології навчання залежить, перш за все, від розуміння ним методологічних засад освітньої діяльності.

Аналіз позицій авторів щодо особистісної орієнтації освітнього процесу дозволяє визначити провідними принципами реалізації гуманістичної парадигми у ВНЗ:

- визнання студента активним суб'єктом навчально-виховного процесу, у якому взаємини будуються на суб'єкт-суб'єктній взаємодії, що відбиває суть співробітництва, взаємоповаги, довіри, конструктивного діалогу; демократизація відносин викладача і студента;
- розвиваючий характер навчання і виховання, орієнтація їх на особистісний розвиток, самовиховання, подальшу самоосвіту;
- суб'єктна позиція студентів щодо вибору пріоритетів освітньої діяльності, форм і засобів, індивідуальної траєкторії навчання;
- домінування індивідуальних цільових настанов освітнього процесу над колективними, які виступають передумовами колективно значимих соціальних цілей; єдність зовнішнього і внутрішнього планів впливу на особистісний розвиток студентів;
- пріоритет оволодіння студентами понятійним апаратом науки, засобами вирішення теоретичних та практичних завдань наукових дисциплін.

Загальною настановою професійної підготовки в системі вищої освіти є процес формування соціально-адаптивної особистості майбутнього фахівця в значимій для неї професійній діяльності. Соціальна адаптивність містить широкий спектр мотиваційних і операційних можливостей особистості, її компетентність в різних сферах життєдіяльності, що дозволить їй успішно включитися в соціум. Розвинена особистість має високий рівень сформованості такої якості, як суб'єктність – здатність до усвідомленого самостійного визначення цілей діяльності, уміння знайти адекватні щодо соціальних норм способи діяльності, уміння раціонально планувати й організувати свою діяльність і, перш за все, професійну. Розвитку суб'єктності як якості особистості найбільше сприяє можливість вільного вибору засобів діяльності і самостійного прийняття рішень.

Відмінною рисою особистісно-орієнтованого підходу є визнання особистості як носія суб'єктного досвіду, через призму якого він сприймає педагогічні впливи. Результатом цілеспрямованого освітнього процесу є досягнення студентами певного рівня освіченості.

Стосовно освіти соціальних педагогів можна розглядати компетентність як рівень освіченості, який відбиває здатність особистості вирішувати завдання в різних сферах життєдіяльності, використовуючи необхідні знання, способи теоретичної й практичної діяльності, орієнтуючись при цьому на власну систему цінностей. Залежно від предметної галузі професійної підготовки фахівців ми виділяємо: методологічну компетентність з фундаментальних базових дисциплін, професійну компетентність зі спеціальних і предметів вузької спеціалізації, загальнокультурну компетентність з предметів гуманітарної й соціально-економічної підготовки.

Методологічна компетентність – рівень освіченості, достатній для самостійного вирішення світоглядних проблем, дослідницьких і творчих завдань, у тому числі оволодіння методами дослідницької діяльності; формування знань про концепції, що визначають розвиток науки; вивчення теоретичних робіт, що мають значення першоджерела для даної області знання.

Професійна компетентність передбачає такий рівень освіченості, який відображує єдність теоретичної й практичної готовності до професійної діяльності й дозволяє фахівцеві адекватно й самостійно вирішувати професійні проблеми що виникають та шляхом самоосвіти підвищувати свій рівень професіоналізму.

Коли мова йде про загальнокультурну компетентність то мають на увазі такий рівень освіченості, який є достатній для самоосвіти, самостійного розв'язання пізнавальних проблем що виникають при цьому у різних галузях знань; орієнтація в культурному просторі, визначення своєї особистісної позиції.

Ефективність навчально-пізнавальної діяльності студентів, формування їхнього суб'єктного досвіду значною мірою залежить від змісту навчального матеріалу, його структури, організації й характеру навчання. Інформація, яка надходить до студентів, визначається вимогами навчальних програм і рівнем професійної компетентності самого викладача. Сама по собі інформація поза потребами особистості студентів мало спонукає до пізнавальної діяльності, тому значимий для студентів матеріал виступає однією з умов оптимізації освітнього процесу у ВИШі.

Навчальний матеріал при підготовці майбутніх соціальних педагогів повинен бути представлений у вигляді системи завдань, органічно пов'язаних з особистісно й професійно значеннєвою сферою студентів.

Важливою умовою також виступає суб'єктна позиція студентів у процесі проведення навчальних занять. В організації навчальної діяльності вчені виділяють три основні етапи: орієнтовано-мотиваційний, операціонально-пізнавальний, оціночно-рефлексивний, кожний з яких має у своєму розпорядженні арсенал засобів формування суб'єктної позиції студентів в освітній діяльності, які в логіку реалізації індивідуально-орієнтованого підходу мають свою специфіку.

Орієнтовано-мотиваційний етап навчального заняття покликаний сприяти усвідомленню студентами змісту і місця даної теми в цілісному курсі, їх основного навчального завдання. Особистісна позиція студентів на даному етапі забезпечується:

- мотивацією студентів щодо змісту навчального заняття засобами актуалізації, формуванням позитивної настанови на діяльність, створенням навчально-проблемної ситуації, постановкою завдань, які можна розв'язати на основі засвоєння теми заняття;
- залученням студентів до визначення мети навчальної діяльності, її чіткість, реальність і конкретність;
- формуванням у студентів чітких уявлень щодо критеріїв і форм контрольно-оцінювальної діяльності за підсумками вивчення теми.

Операціонально-пізнавальний етап включає проектування, організацію та безпосередню реалізацію плану діяльності. Суб'єктному включенню студентів у складання й обговорення плану майбутньої навчальної діяльності, її організації сприяють: випереджальні завдання, самостійна або колективна робота з визначення покрокових дій, створення умов вибору змісту навчальних завдань (проблеми для обговорення в рамках теми), варіативних способів (дидактичних засобів) вирішення навчального завдання.

На етапі безпосередньої реалізації плану діяльності формування суб'єктної позиції студентів істотно залежить від змістовних аспектів заняття, а також професіоналізму викладача у виборі адекватних цілям навчання форм, методів і прийомів роботи. Суб'єктна позиція виникає в ситуаціях вибору: змісту навчальних завдань, варіативних способів розв'язання навчально-проблемного завдання; способів фіксації в процесі пояснення нового матеріалу; способів відповіді на поставлені питання, завдання для самостійної роботи.

Важливими компонентами педагогічної підтримки тут виступають: заохочення, створення яскравих наочних образів і уявлень, створення проблемних ситуацій, спонукання до пошуку альтернативних рішень, виконання творчих завдань. Особлива роль у процесі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів належить імітаційно-ігровим ситуаціям, коли затребуваними стають особистісні функції тих, хто навчається.

Виділяючи в структурі оціночно-рефлексивного етапу навчального заняття контрольно-коректуючого й результуючого етапів, ми виходили з уявлення про сутність контролю як ходу (процесу), так і результатів навчання. Контрольно-коректуючий етап орієнтований на аналіз ходу навчальної діяльності, внесення необхідних змін. Результуючий етап – аналіз студентів разом з педагогом отриманих результатів навчання, зіставлення їх з поставленими цілями, визначеними критеріями оцінки результатів

навчання. Особистісна позиція студентів виявляється, коли вони одержують можливість самостійно порівнювати отриманий результат з критеріями еталона (мети), встановлювати причини й усувати власні помилки. Важливими методичними прийманнями виступають також комбінація кількісної і якісної оцінки результатів навчальної праці студентів; домінування позитивного зворотного зв'язку, вказівка на динаміку позитивних змін навчальної діяльності студентів; усвідомлення ними досягнення мети, переживання ситуації успіху. Йдеться про співвідношення механізмів «оцінювання» та «цініння» за результатами навчальної діяльності студентів.

Оцінювання – це об'єктивне відображення результатів навчальної діяльності студентів. Цініння – це щирий вияв педагогом свого задоволення від успіхів у діяльності студентів, що досягнуті ними на основі мобілізації своїх знань, вмінь, особистісних якостей. Слід відрізнити «цініння» від «оцінювання». Останнє передбачає кількісну і якісну (як позитивну, так і негативну) оцінку навчальної праці студентів; «цініння» може бути лише позитивним, воно передбачає автентичність викладача – відповідність почуттів, які виявляються, тим почуттям, які реально переживаються.

Щоб бути об'єктивним, оцінювання повинно бути критеріальним, цілеспрямованим, систематичним. Особистісно-зорієнтований підхід в оцінюванні діяльності студентів реалізується такими засобами:

- найбільш повною, наскільки можливо, попередньою поінформованістю студентів про хід вивчення предмета, терміни, цілі, зміст, форму, критерії контрольно-оцінювальної діяльності;
- необхідно якнайповніше використовувати ситуації вільного суб'єктного вибору самими учнями засобів і форм контролю й оцінювання їхньої навчальної діяльності у межах, заздалегідь визначених норм та критеріїв,
- необхідно якнайбільше задовольняти потребу студентів у суб'єктній участі в оцінюванні результатів своєї діяльності, інших студентів (самоконтроль, взаємоконтроль)

Механізм «цініння» – це виявлення педагогом (вербально чи невербально) власного позитивного ставлення, задоволення з приводу діяльності студентів, їхнього успіху.

Механізм цініння можна систематизувати за основними формами і спрямованістю його реалізації:

- форми цініння можуть бути прямими та опосередкованими (через думку інших суб'єктів навчального процесу), а також вербальними (мовно-семантичні) та невербальними (інтонація, погляд, рухи, міміка тощо);
- спрямованість цініння розподіляється на оцінку досягнутих результатів (рівень компетентності студентів), цініння ефективності діяльності студентів (індивідуальна успішність наблизення до позитивних результатів), цініння тих особистісних якостей студентів, які дозволяють їм досягати необхідних результатів.

Таким чином, для забезпечення активної особистісної позиції студентів в освітній діяльності необхідне створення таких умов, при яких:

- навчання виступає активною діяльністю самого студента, а викладач є організатором цієї діяльності;
- студент у процесі навчальної діяльності зазнає перетворенню (як предмет) і виступає в зміненому виді як результат цієї освітньої діяльності;
- основними показниками успішності навчальної діяльності розглядаються: здатність студентів мислити, творчо вирішувати пізнавальні завдання, орієнтуватися в наукових і практичних проблемах, при цьому засвоєні знання, уміння й навички виступають засобом пізнавальної активності студентів;
- процес утвору студентів є розв'язок ними навчально-проблемного завдання (основна одиниця навчальної діяльності) з поступовим присвоєнням, переносом у внутрішній план цих дій (інтеріоризація), перетворенням у власні знання й уміння.

Запропоноване нами розуміння основних принципів реалізації особистісно-зорієнтованого підходу у вищій школі здатне зробити процес професійної підготовки майбутніх фахівців педагогічно керованим і коректованим. Це сприяє тому, що саморозвиток студента перетворюється в процес активної, усвідомленої зміни його особистісного статусу відповідно до його можливостей і потреб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти / Лутай В.С. – К. : Магістр-S, 1996. – 256 с.
2. Бердяев Н.А. Человек и машина / Н.А. Бердяев // Вопросы философии. – 1989. – №2. – С.147.
3. Философский словарь / [под ред. И. Т. Фролова]. – М. : Политиздат, 1987. – С. 354.
4. Богомолов А. Сверхзадача образования: Концептуальные подходы к реформированию высшей школы в Украине / А.Богомолов // Персонал. – 1998. – № 4. – С. 77–81.
5. Загвязинский В.И. Проектирование региональных образовательных систем / В.И.Загвязинский // Педагогика. – 1999. – №5. – С. 8–13.

6. Подмазин С.И. Личностно-ориентированное образование: Социально-философское исследование / Подмазин С.И. – Запорожье : Просвіта, 2000. – 250 с.
7. Савченко С.В. Социализация студенческой молодежи в условиях регионального образовательного пространства / Савченко С.В. – Луганск : Альма Матер, 2003. – 406 с.
8. Сериков В.В. Личностно-ориентированное образование / В.В. Сериков // Педагогика. – 1994. – №5. – С.18–19.
9. Бондаревская Е.В. Гуманистическая парадигма личностно ориентированного образования / Е.В.Бондаревская // Педагогика. – 1997. – №4. – С.14.
10. Даль В. Тлумачний словник живої великоросійської мови / В.Даль. – М. : Русьвий. яз., 1978– .– (В 4 т. / В.Даль ; Т.3). – 555 с.
11. Селевко Г.К. Педагогические технологии на основе дидактического и методического усовершенствования УВП / Селевко Г.К. – М. : НИИ школьных технологий, 2005. – 288 с.

УДК 371.314.6

ПРОЕКТНА НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

Соболева С.М., к. пед. н., доцент

Харківський інститут фінансів УДУФМТ

У статті розглянуто можливості проектних технологій та роль проектної діяльності в процесі формування професійних якостей майбутніх економістів.

Ключові слова: проектні технології, проектування, проектна діяльність, професійні якості майбутніх економістів.

Соболева С.М. ПРОЕКТНАЯ УЧЕБНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАЧЕСТВ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ЭКОНОМИКЕ / Харьковский институт финансов УДУФМТ, Украина.

В статье рассматриваются возможности проектной технологии и роль проектной деятельности в процессе формирования профессиональных качеств будущих экономистов.

Ключевые слова: проектные технологии, проектирование, проектная деятельность, профессиональные качества будущих экономистов.

Soboleva S.M. PROJECTIVE EDUCATIONAL ACTIVITIES AS THE MEANS OF FUTURE ECONOMISTS' PROFESSIONAL QUALITIES / Kharkov financial institute, Ukraine.

In the article the resources of projective technologies and the role of projective activities in the process of formation of future economists' professional qualities are regarded.

Key words: projective technologies, projective activities, professional qualities of future economists'.

Зростаючі вимоги сучасного інформаційного суспільства до фахівців всіх сфер життєдіяльності, зокрема й економічної, вимагають нового підходу у формуванні їхніх професійних якостей. Забезпечити таку підготовку фахівців можливо лише за допомогою впровадження в навчально-виховний процес інноваційних педагогічних технологій, серед яких особливе місце посідають проектні технології.

Метод проектів з часів його виникнення (кінець XIX – початок XX ст.ст.) зазнав суттєвих еволюційних змін. Він вийшов з ідеї вільного виховання і став важливим інтегрованим компонентом сучасної системи освіти. Сьогодні метод проектів використовується в контексті діяльнісного та практично-орієнтованого підходів у навчанні.

Після відродження методу проектів в Україні та Росії в 90-х р.р. XX ст. українськими та російськими педагогами здійснено чимало досліджень щодо розробки та впровадження його в навчальний процес. Масштабність і системність впровадження цього методу свідчать про його трансформацію в педагогічну (проектну) технологію.